

Agria Breed Profiles

Agria försäkringsdata – Rasstatistik Hund: 2016–2021

Rasstatistiken är baserad på data från Agria Djurförsäkring, Sverige. Det primära målet avseende Breed Profiles är att tillhandahålla underlag för svenska rasklubbar i deras hälsoarbete inom sina raser. De första profilerna överlämnades till Svenska kennelklubben och de olika rasklubbarna 2002 och omfattade åren 1995–2002. Därefter har Agria presenterat tre uppdateringar; 1995–2006 (cirka 100 raser), 2006–2011 (cirka 130 raser) och 2011–2016 (cirka 180 raser). Denna version omfattar åren 2016–2021 (cirka 180 raser) och finns precis som föregående version tillgänglig på svenska och engelska.

Stor vikt har lagts vid att beräkna statistiska mått med vetenskapligt accepterade metoder. Ingående data påverkas dock av försäkringsvillkor, nyteckningsdatum, hundägarens beslut avseende veterinärbesök liksom val av behandling samt tillvägagångssätt när veterinär ställer diagnos och behandlar hunden. Dessa faktorer kommer därför att variera över tid.

För att minska risken för feltolkning presenteras materialet huvudsakligen i form av en jämförelse mellan respektive ras och gruppen Alla Raser. Det antas att förändringar och influenser kommer vara likartade mellan raserna. Eftersom detta är den femte presentationen av rasstatistik för hundar och flera är möjliga, menar vi att denna form av jämförelse är den lämpligaste för att förebygga fel- eller övertolkning av statistiken.

Breed Profiles 2016–2021 presenteras i samma format som den tidigare uppdateringen 2011–2016. Det väsentliga är att materialet är relativt konstant vid beräkning av en sjukdoms förekomst. Läsaren kommer att vilja veta om sjukdomsfrekvensen för den egna rasen ökar eller minskar över tid. Till följd av kontinuerliga förändringar i databasen och försäkringsvillkoren, kan endast jämförelser mellan rasens frekvens och

gruppen Alla Raser göras. Den relativa risken jämförd med Alla Raser i de tidigare uppdateringarna (1995–2006, 2006–2011, 2011–2016) kan jämföras med den relativa risken i denna version (2016–2021). Skillnader mellan rasen och Alla Raser kan orsakas av förändrad sjukdomsfrekvens i rasen, i Alla Raser eller både och. Dock är tydliga förändringar i rasens risk värda att notera då hela dataunderlaget omfattar mer än 1,58 miljoner År-under-Risk.

Bakgrund och tolkning

Frekvensen är beräknad på hund-År-under-Risk (ÅUR) vilket avser den tid som varje hund varit försäkrad under perioden 2016–2021. En hund som varit försäkrad i ett år genererar 1,0 ÅUR, en hund försäkrad i ett halvår genererar 0,5 ÅUR. Frekvenser anges som antal hundar som registrerat en händelse (veterinärvård eller dödsfall) per 10 000 ÅUR. En hund som har fler än en händelse inom en diagnoskategori räknas endast en gång per kategori, men räknas separat inom varje ny diagnoskategori. Kategorier där färre än 8 hundar råkat ut för en ersättningsbar skada (veterinärvård eller dödsfall) redovisas inte. En ras kan innehålla flera pälsslag- eller storleksvarianter.

De frekvenser som används för att mäta dödsfall- respektive veterinärvårdshändelser är Mortalitet och Morbiditet.

Mortalitet: Antal dödsfall per 10 000 ÅUR.

Morbiditet: Antal djur med en eller flera veterinärvårdshändelser (VVH) per 10 000 ÅUR.

För att tolka de horisontella stapeldiagrammen 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9 där rasen jämförs med Alla Raser gäller att: Ju längre stapeln sträcker sig åt höger, desto vanligare är diagnosen (högre frekvens). Om stapeln för den enskilda rasen är ungefär lika lång som stapeln för Alla Raser är tillståndet lika vanligt för denna ras som för Alla Raser. För tillstånd där rasens stapel är längre än den för Alla Raser, har rasen en ökad risk jämfört med Alla Raser.

Om stapeln för rasen är kortare, har rasen en lägre risk att drabbas jämfört med Alla Raser. Diagram 4, 6 och 10 uttrycker den relativa risken i siffror för den enskilda rasen jämfört med Alla Raser. Relativ Risk, se tolkning i diagram 4.

Notera: Ingen bedömning av statistisk signifikans har gjorts vilket innebär att vi presenterar statistiken utan att tolka varför den ser ut som den gör.

Notera: Det finns ingen övre åldersgräns för hur länge en hund kan vara veterinärvårdsförsäkrad, men antalet försäkrade hundar sjunker med stigande ålder. Livförsäkringen upphör automatiskt att gälla vid en viss ålder, beroende på ras. Begränsningar i försäkringsvillkoren påverkar statistiken, exempelvis ersätts inte beteendeproblem eller förebyggande åtgärder från försäkringen och visas därför inte i statistiken.

Veterinärvårdshändelser (Morbiditet) är

besök där kostnaden överskred den fasta självrisken och Agria betalade ut ersättning. Dödsfall (Mortalitet) inkluderar generellt endast livskador där en veterinär angivit dödsorsak, men vid vissa akuta sjukdoms- eller olycksfall förekommer det att hundägaren och vittnen skriftligen intygat att hunden dött.

För att få en helhetsbild av rasens hälsoläge måste läsaren ta del av informationen i Breed Profiles, men också läsa om rasens hälsoproblem publicerade av andra källor. Det är särskilt viktigt för raser med ett litet antal försäkrade hundar.

Nyheter i ABP 2016–2021

Diagram 3, generella orsaker.

I den här versionen skiljer sig sättet att redovisa diagnoser från versionen 2011–2016, vilket i många fall ger ett större antal händelser om man jämför versionerna med varandra.

Version 2011–2016: Om en hund får diagnoserna buksmärtor, lever ospecificerat och kräkning/diarré vid olika tillfällen räknas alla inom område "mage/tarm" och registreras som 1 händelse i diagram 3.

Version 2016–2021: Hunden får samma diagnoser som ovan vid olika tillfällen, men här räknas det som tre separata händelser eftersom det är olika specifika diagnoser trots att de organiseras inom samma generella kategori.

Nya diagram, 7 och 8.

Diagram 7: Tikarna jämförs med tikarna Alla Raser (ungefär halva underlaget)

Diagram 8: Hanarna jämförs med alla hanarna Alla Raser (ungefär halva underlaget)

Diagram 5 båda könen jämförs med båda könen Alla Raser (oförändrat sedan 2011–2016)

Uppdelade rasprofiler

Tre rasprofiler där varianter tidigare varit hopslagna redovisas nu separat: Welsh Corgi Pembroke, Welsh Corgi Cardigan, Chihuahua kort- och långhår, samt Vorsteh kort- och strävhår.

Designer breeds

Two vanliga designer breeds har nu fått egna profiler och ingår inte längre i Blandrasprofilen. Detta gäller Cockerpoo och Labradoodle.

Vanliga Frågor (FAQ)

1. Är hundar i Agrias data typiska för alla hundar av den rasen i Sverige?

Enligt den Novus-undersökningen som genomfördes 2020/2021 var totalt 94 % av de registrerade hundarna i Sverige försäkrade och Agria försäkrade ca 43 % av dessa. Av alla hundar i Sverige (registrerade och oregistrerade) var 92 % försäkrade, och av dessa försäkrade Agria ca 39 %.

Naturligtvis kan andelen försäkrade hundar variera beroende på ras, men det är svårt att veta säkert. Att jämföra registreringsnummer hos vissa raser, speglar att en stor procentandel är försäkrade hos Agria och statistiken är sannolikt mycket representativ för de raserna i Sverige. Från och med ABP 2011–2016 redovisas andelen försäkrade hundar med registreringsnummer och andelen hundar utan ett registreringsnummer. Om det är 10 % eller fler oregistrerade/saknar registreringsnummer visas i diagram 12 även en jämförelse mellan registrerade och oregistrerade hundar.

Nyförsäkrade hundar kanske inte har angivit ett registreringsnummer direkt och för raser med en yngre population än genomsnittet kan registreringsprocenten vara en underskattning av det verkliga värdet. Information om ifall registreringsnummer finns eller saknas har lagts till i ABP då intresset varit stort från många rasklubbar som vill veta om de oregistrerade hundarna kan ha mer hälsoproblem än de registrerade hundarna.

I vissa fall kan en rasklubb veta att en lägre andel hundar är försäkrade hos Agria. Vilken inverkan har detta på tolkningen?

Statistiken är korrekt när det gäller hundarna som är försäkrade hos Agria; de beskrivna förhållandena uppträdde i angiven frekvens hos dessa hundar. Innan man räknar bort statistiken från Agrias data är det viktigt att tänka "finns det någon trolig anledning att tro att hundarna försäkrade hos Agria är väldigt olika (det vill säga, mycket mer eller mindre hälsosamma) än hundarna försäkrade någon annanstans?" För det mesta är detta

osannolikt.

Däremot finns det begränsningar i vissa raser där det finns få hundar i databasen (se nästa FAQ).

2. Hur påverkar antalet försäkrade hundar (eller de kombinerade År-under-Risk) tolkningen av materialet?

I allmänhet, om det finns ett stort antal hundar genererar det fler år under risk, och för dessa raser är statistiken som mest exakt/representativ.

För raser med färre hundar men hög risk för sjuklighet (VVH) eller dödlighet (dödsfall) kan frekvenserna antas vara korrekta.

För raser med färre hundar och låg risk för sjuklighet (VVH) eller dödlighet (dödsfall) måste resultaten tolkas med försiktighet, eftersom att få individer kan ha en stark påverkan på datan.

För att en diagnos ska visas i profilerna ska minst 8 hundar ha haft en händelse/fått en diagnos inom en diagnostisk kategori; annars presenteras ingen data för den kategorin.

Vi har noterat i de profiler där läsaren bör utöva en större försiktighet vid tolkning av materialet.

Läsaren måste förstå att ABP är ett verktyg som används för att förstå förekomsten av sjukdom/skada och dödsfall hos hundar tillsammans med annan information, kunskap och erfarenhet. Sunt förnuft måste användas för att tolka materialet och för att tillämpa informationen om rasen.

3. Uppgifterna är från tidigare år, tror ni inte att sjukdomssituationen har förändrats?

Uppfödare och rasklubbar är ofta optimistiska till att hälsorelaterade problem kan förbättras snabbt. Baserat på en vetenskaplig förståelse av sjukdom, populationer och erfarenhet är det osannolikt att hälsoläget förändras markant under relativt korta tidsperioder.

4. Varför presenteras den enskilda rasen i jämförelse med Alla Raser?

Som det beskrivs i ABP är datan påverkad av förändringar i försäkringsvillkoren, veterinär- och ägarpraxis tillsammans med andra faktorer, särskilt över tid. Det är dock rimligt att tro att de flesta förändringar skulle påverka de flesta raser på liknande sätt. För att minska fel- eller övertolkning antas det att jämförelser av varje ras i relationen till Alla Raser ger den bästa bilden av diagnosuppträdande med minst risk för missförstånd.

För att minimera risken för fel- eller övertolkning antas det att en jämförelse mellan den enskilda rasen och Alla Raser ger den bästa bilden med minst risk för missförstånd.

Relativ Risk (frekvensen i rasen dividerad med frekvensen hos Alla Raser) presenteras numeriskt och tolkas som hur mycket lägre eller högre sannolikhet det är att en hund av rasen skulle uppleva tillståndet jämfört med Alla Raser.

I stället för att fokusera på exakta siffror eller små riskförändringar under olika tidsperioder krävs sunt förnuft och att läsaren fokuserar på allmänna trender och jämförelser.

5. Varför är några raser eller rasvarianter kombinerade i ABP?

Oftast beror det på att de råkar ut för samma typer av sjukdomar eller skador, alternativt att det finns för få hundar i rasen/varianten för att en egen profil ska kunna tas fram.

6. I vår ras är det en stor skillnad mellan arbetstyp- och showhunden, vilken visas i Agrias statistik, eller kan de presenteras individuellt?

Det finns inget sätt för oss att känna till typen eller aktiviteterna hos en viss hund. I många raser kan arbets- och showhundar komma ut ur samma kull, så deras genetiska predispositioner kan vara lika. I ABP görs därför ingen skillnad på typ eller användningsområde.

7. Kan vi få information från Agria på sällsynta eller ovanliga raser som inte har en ABP?

Från fall till fall kan det vara möjligt att tillhandahålla viss information, till exempel en lista över orsaker till sjukdom eller dödsfall inom rasen. Denna information är dock inte kvantifierad eller justerad och måste tolkas/användas mycket försiktigt. Mejla din förfrågan till agriabreedprofiles@agria.se

8. Vi har förstått informationen i ABP men undrar varför vissa åkommor är vanliga eller ökade i vår ras och vill veta mer. Hur jobbar vi vidare?

Materialet ett verktyg för att förstå bilden av hälsa och sjukdom för en ras. Här är några sätt som rasklubbar kan samla ytterligare information:

Använd internet och andra informationskällor. Har det rapporterats om åkomman tidigare eller på annat håll? Har klubbar i andra länder tittat på problemområdet?

Ta hjälp av en forskare/veterinär. Har de ytterligare information kring problemet i din ras, eller kanske samma eller liknande problem i andra raser? Är de intresserade av att hjälpa dig att ta reda på mer?

Obs! Agria-SKK Forskningsfond har finansierat många rasspecifika projekt och forskare är välkomna att ansöka om forskningsmedel. För mer information se: <https://www.skk.se/sv/Agria-SKK-Forskningsfond/>

Överväg att göra en enkät bland medlemmarna i din rasklubb/ägare av din ras för att samla in era erfarenheter. Kom ihåg att metoderna som används för att genomföra och tolka en undersökning har stor inverkan på exaktheten. Ta hjälp för att hitta en lämplig metod för att öka sannolikheten

att du får värdefull och användbar information. Kontakta SKK som har enkätverktyg anpassade för rasklubbars behov.

9. Inom vår ras tror vi att många hundar rapporteras att vara renrasig av sina ägare men hunden är oregistrerad och omfattas inte av hälsoprogrammet i rasklubben. Hur påverkar det materialet?

I vår databas finns det ett registreringsnummer angivet för ungefär 70 % av hundarna som ingår i Alla Raser, i många enskilda raser är siffran ännu högre, upp emot 80 % till 90 %. Registreringsnumret som registrerats kontrolleras inte mot någon kennelklubb, men det finns inget incitament för en hundägare att ange ett påhittat registreringsnummer i sin försäkring.

I den svenska hundpopulationen finns det en hög andel renrasiga hundar. Under 2020–2021 såg vi en ökning av registrerade hundar, men därefter sjunker registreringssiffrorna igen, likt hur det ser ut i många andra länder.

Det är ganska troligt att även om en viss hund inte är registrerad kan den ha kommit från en renrasig bakgrund och dess hälsoproblem och reflekterar därför rasen.

I praktiken finns det ingen vinning eller motivation för en ägare att felaktigt rapportera sin hund som renrasig om det är en blandras när man ansöker om försäkring.

10. Fördjupning av diagrammens innehåll

Det diagnostiska register som används i databasen är detsamma som används av alla veterinärer. För uppdateringarna i ABP har vissa sammanfattande kategorier skapats och organiserats för att förbättra förståelsen och att återspegla de viktigaste problemen hos hundar.

Som det förklaras i ABP räknas en individ endast en gång inom en given diagnostisk kategori under den angivna tidsperioden. Generella orsaker är organiserade antingen utifrån kroppssystem eller sjukdomstyp. Till exempel neoplasi (tumörsjukdomar) eller mage/tarm.

Det kan vara "överlapp" mellan kroppssystem och sjukdomstyp. Till exempel kan en hund diagnostiseras för ett öronproblem och ett hudproblem, men det kan slutligen fastställas att hunden har allergi. På så sätt räknas en hund i båda kategorierna (öron och hud) i generella orsaker.

Som ett annat exempel kan hundar ha ospecifika symtom och diagnostiseras som "sjuka". När veterinären fortsätter utreda kan den ange en mer specifik diagnos. Om detta inträffar och kvittounderlagen lämnas in samtidigt, är det den mest specifika diagnosen som registreras.

Alla cancer- eller neoplastiska tillstånd (både godartade och elakartade) ingår under neoplasi, oavsett plats eller kroppssystem.

Skada har separerats från diagnoser som handlar om rörelseapparaten, så kallade lokomotoriska problem. Skada inkluderar till exempel frakturer, trafikskador och andra diagnoser av allmänt traumatisk karaktär som kan förekomma vanligare inom en specifik ras på grund av dess användnings- eller verksamhetsområde, men sannolikt inte på grund av någon ärftlig risk (diagram 3,4,5,6,7,8).

I rörelseapparatsens egna diagram (9 och 10) presenteras diagnoserna i form av generella kategorier kopplade till rörelseapparatsens olika delar.

I dessa generella kategorier finns både sjukdoms- och traumadiagnoser med – det som styr är vilken del av rörelseapparaten som drabbas av sjukdom eller skada.

Lokomotoriska problem är de som påverkar muskler, skelett, leder, senor och ligament. Observera att korsbandsskador ingår i lokomotoriska snarare än skada eftersom många raser har ökad risk. Detta på grund av en degenerativ förändring i knäleden som kan leda till traumatisk korsbandsruptur.

11. Varför är det lägre ÅUR i livprofilerna än veterinärvårdsprofilerna?

De flesta hundar har en veterinärvårdsförsäkring och många har även en livförsäkring. Veterinärvårdsförsäkringen behålls ofta när djuret blir äldre, eller tills hunden går bort och genererar därför fler ÅUR. Livförsäkringen tas ibland bort av djurägaren när hunden blir äldre, alternativt avslutas

automatiskt när hunden blir 8, 10 eller 12 år – 10 år är den vanligaste åldern då livförsäkringen upphör. Detta tillsammans genererar lägre ÅUR.

12. Vad betyder "Notera" under "Medianålder vid första VVH" i verkligheten?

Hunden kan ha varit försäkrat före mätperiodens början och haft ett veterinärbesök (VVH), eller att man har tecknat en försäkring för en äldre hund med tidigare veterinärvårdsbesök. Hundens första noterade VVH som ligger till grund för materialet är nödvändigtvis inte hundens första veterinärbesök (VVH) - bara den första i ABP-data.

13. Min ras har inte diagram 12, varför?

Om rasen har färre än 10 % oregistrerade hundar försäkrade visas inte diagram 12. Diagram 11 visar hur andelarna fördelas mellan registrerade och oregistrerade hundar i rasen.

14. Finns det något speciellt som jag måste tänka på när jag jämför diagrammen/skalorna mellan raser?

Ja. När du jämför mellan raser, var noga med att notera skalan i varje diagram. Skalan väljs av dataprogrammet baserat på de faktiska värdena för rasens data, det är därför viktigt att notera siffrorna på skalan.

15. Hur ska man tolka Relativ Risk, varför börjar den på 1 och inte på 0?

Sättet vi presenterar Relativ Risk på är ett standardiserat sätt att presentera just Relativa Risker på. Man utgår inte från 0 eftersom 0 är "ingenting", man utgår från 1 för att inte få negativa siffror vid lägre risk.

Till exempel om en ras har en morbiditet på 1 425 per 10 000 ÅUR och Alla Raser har 1 641 per 10 000 ÅUR, blir den relativa risken $1425/1641 = 0.87$. Rasen har alltså en lägre Relativ Risk än Alla Raser. Om rasen har samma Relativ Risk som Alla Raser är den Relativa Risken 1.0.

16. Terminologi

De flesta termerna för diagnoser eller kroppslokalisering är självklara (åtminstone för dem som känner till vanliga problem hos hundar). Som det framgår av det statistiska materialet rekommenderas alltid att uppfödare och rasklubbar samarbetar med en veterinär som kan ge ytterligare förklaringar och inblick i diagnoser, diagnostikprocessen och hälsofrågor i allmänhet.

Tabell 1: Diagnos och definitioner

Generell orsak

Blod/Kärl

Exempel på Specifika orsaker som ingår

- Anemi (ej immunmedierad)
- Hypoglykemi
- Proteinrubbning
- Symtom blod/lymfkärl

Död/avlivad

- Död/avlivad

Endokrina

- Hypotyreos
- Diabetes
- Cushings
- Addisons sjukdom

Hjärta

- Kardiomyopati/endocardos
- Hydroperikard
- Symtom hjärtsvikt
- Blåsljud

Hud

- Klåda
- Hud ospecificerat
- Aterom
- Dermatit/pyodermi/folikulit

Immunologiska

- Allergi/atopi
- Symtom allergisk sjukdom
- Reumatisk sjukdom

Infektion

- Viral
- Parasiter
- Bakteriell infektion
- Infektion/inflammation ospecificerad

Klo

- Infektion/inflammation klo
- Trauma klo
- Klor ospecificerat
- Deformerad klo

Komplikation/operation	• Komplikation/operation
Könsorgan hane	• Infektion/inflammation könsorgan hane • Prostatahypertrofi/plasi/cysta • Könsorgan hane ospecificerat • Missbildat könsorgan hane
Könsorgan hona	• Livmoderinflammation/endometrit • Dystoki/förlossningsproblem • Juverinflammation • Kejsarsnitt
Luftvägar brösthåla	• Pleurit • Vätska i thorax • Trauma thorax • Thorax ospecificerat
Luftvägar nedre	• Trakeit/bronkit/pneumoni • Aspirationspneumoni • Andningsproblem • Infektion/inflammation luftvägar nedre
Luftvägar övre	• Hosta/kennelhosta • Andningsproblem • Cirkulation/blödning/ödem/infarkt luftväg övre • Luftvägar övre ospecificerat
Mage/tarm	• Diarré/kräkning/gastroenterit • Tänder • Lever ospecificerat • Infekterad/inflammerad bukspottskörtel
Neoplasi	• Juvertumör

	• Tumör mage/tarm • Lymfosarkom • Tumör blod/kärl
Neurologisk	• Epilepsi • Infektion/inflammation CNS (centrala nervsystemet) • Vestibulärt syndrom • Darrning/skakning
Rörelseapparaten	• Smärtsymtom rörelseapparaten • Disk/kota • OCD • Smärtsymtom armbåge
Skada	• Orm/insektsbett • Trauma hud • Främmande kropp mage/tarm • Förgiftning
Symtom sjukdom hela djuret	• Sjuk • Symtom trötthet • Avmagring/anorexi • Smärta/stelhet
Urinvägar nedre	• Cystit/uretrit • Inkontinens • Tömningssvårigheter • Urin onormal
Urinvägar övre	• Uremi • Anemi erythropoetinbrist (njursvikt) • Urinsten urinvägar övre • Nefrit ospecificerat
Ögon	• Infektion/inflammation kornea/sklera • Entropion • Infektion ögonlock/konjunktiva

- Distichiasis/trichiasis

Öra

- Öroninflammation
- Öron ospecificerat
- Blödöra
- Döv/nedsatt hörsel

Vid frågor är ni välkomna att kontakta oss på: agriabreedprofiles@agria.se